

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES
[ELEANOR SHARPSTON] SECINĀJUMI,
sniegti 2013. gada 19. decembrī¹

Lieta C-224/12 P

**Eiropas Komisija
pret**

Nīderlandes Karalisti un *ING Groep NV*

Apelācijas sūdzība — Valsts atbalsts bankai, kas ietver kapitāla ieguldījumu apmaiņā pret vērtspapīriem — Izmaiņas nosacījumos par atlīdzību un vērtspapīru izpirkšanu — Lēmums, ar kuru pasludināta atbalsta atbilstība kopējam tirgum, atkarībā no saistībām — Privātā ieguldītāja kritērija piemērošana

1. Šo apelācijas sūdzību iesniedza Komisija par Vispārējās Tiesas spriedumu², ar kuru daļēji tiek atcelts lēmums³ par Nīderlandes piešķirto atbalstu bankai *ING Groep NV* (turpmāk tekstā – “*ING*”). Šajā lēmumā tostarp tika noteikts, ka pārstrukturēšanas atbalsts kapitāla ieguldījuma apmaiņā pret vērtspapīriem veidā, paredzot noteiktus izpirkšanas nosacījumus, ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta (jaunajā redakcijā – tagad LESD 107. panta 1. punkts) izpratnē, bet atzina to par saderīgu ar kopējo tirgu, “nosakot” vairākas saistības *ING* un konkrētajai valstij.

2. Galvenais jautājums ir par privātā ieguldītāja kritērija piemērošanu (t.i., būtībā, vai saņemotais uzņēmums būtu varējis iegūt no privāta ieguldītāja, kas darbojas parastos tirgus apstākļos, tādas pašas priekšrocības kā tās, kas tam ir padarītas pieejamas, izmantojot valsts resursus)⁴ grozījumiem valsts atbalsta atmaksas noteikumos. Vispārējās Tiesas izvērtējums attiecībā uz valsts ienākumu zaudējumu, kas radies, veicot atmaksas nosacījumu grozījumus, arī tiek apstrīdēts. Turpmākie jautājumi attiecas uz norādēm par secinājuma, ka pastāv valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, atcelšanu. Kā šī atcelšana ietekmē citas apstrīdētā lēmuma daļas, it īpaši *ING* un Nīderlandes saistības?

Atbalsts un apstrīdētais lēmums

3. Ar 2008. gada 12. novembra lēmumu (turpmāk tekstā – “sākotnējais lēmums”) Komisija ļāva veikt *ING* ārkārtas rekapitalizāciju, kuras ietvaros Nīderlande parakstījās uz *ING* izdotiem vērtspapīriem EUR 10 miljardu vērtībā (turpmāk tekstā – “kapitāla ieguldījums”). Saskaņā ar sākotnējiem nosacījumiem *ING* varēja izvēlēties vai nu trīs gadu laikā atpirkt vērtspapīrus par EUR 15 katru (kas ir 50 % vairāk salīdzinājumā ar emisijas cenu), vai pēc tam konvertēt tos parastajās akcijās. Tomēr otrajā minētajā situācijā Nīderlande varētu izvēlēties atpirkt *ING* vērtspapīrus par EUR 10 par vērtspapīru,

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Apvienotās lietas T-29/10 un T-33/10 Nīderlande un *ING Groep*/Komisija (turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”).

3 — Komisijas 2009. gada 18. novembra Lēmums 2010/608/EK par valsts atbalstu C 10/09 (ex N 138/09), ko īstenoja Nīderlande “*ING*” nelikvido aktīvu atbalsta mehānismam un pārstrukturēšanas plānam (OV 2010, L 274, 139. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

4 — Skat., piemēram, 2010. gada 2. septembra spriedumu lietā C-290/07 P Komisija/*Scott* (Krājums, I-7763. lpp., 68. punkts un tajā minētā judikatūra), 2012. gada 5. jūnija spriedumu lietā C-124/10 P *EDF* (78. punkts un tajā minētā judikatūra). Privātā ieguldītāja kritērijs tiek saukts arī par privāta ieguldītāja principu vai tirgus ekonomikas ieguldītāja kritēriju (vai principu, kas dažreiz tiek saīsināts kā “TEIP”).

pieskaitot procentus. Kupona izmaksas (procentu maksājums) par vērtspapīriem Nīderlandei tiktu maksātas vienīgi tad, ja *ING* maksātu dividendes par parastajām akcijām. Komisija secināja, ka šis kapitāla ieguldījums bija valsts atbalsts *ING*, un sākotnēji atļāva to īstenot. Ja Komisijai sešu mēnešu laikā tiktu iesniegts pārstrukturēšanas plāns, atļauja automātiski tiktu pagarināta līdz brīdim, kad Komisija pieņemtu lēmumu par attiecīgo plānu. Sākotnējā lēmumā bija ietvertas atsauces uz vairākiem nosacījumiem, ko Nīderlande bija apņēmusies pildīt, tostarp, ka *ING* bilances vērtības pieaugums tiks ierobežots.

4. 2009. gada 31. martā Komisija paziņoja Nīderlandei savu lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru ("lēmums par procedūras sākšanu"⁵), jo tai bija šaubas par *ING* sniegto nelikvīdo aktīvu atbalsta mehānismu (turpmāk tekstā – "NAAM") atbilstību aktīvu glābšanas pasākumiem⁶. Tomēr šo pasākumu apstiprināja uz sešiem mēnešiem. Tika arī noteikts, ka Nīderlande bija apņēmusies iesniegt pārstrukturēšanas plānu, kas attiektos gan uz kapitāla ieguldījumu, gan NAAM.

5. 2009. gada 12. maijā Nīderlande iesniedza minēto plānu. Pēc tikšanās ar Komisiju 2009. gada 22. oktobrī tika iesniegts pārskatīts plāns. Pārskatītais plāns, pirmkārt, ietvēra saistības attiecībā uz pārstrukturizēšanas plāna īstenošanu un, otrkārt, izmaiņas sākotnējos noteikumos attiecībā uz kapitāla ieguldījuma atmaksu, kas ļauj *ING* atpirkt līdz 50 % no attiecīgajiem vērtspapīriem par emisijas cenu, kam pieskaitīti uzkrātie procenti attiecībā uz 8,5 % ikgadējo kuponu, plus atmaksas prēmija, ja tā akciju tirdzniecības cena pārsniedz EUR 10. Atkarībā no akciju cenām šī prēmija varētu būt no EUR 340 miljoniem līdz EUR 705 miljoniem, nodrošinot minimālo iekšējo peļņas līmeni 15 % apmērā.

6. 2009. gada 18. novembrī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu par kapitāla ieguldījumu, grozījumiem atmaksas nosacījumos, NAAM un garantijām, kas piešķirtas saskaņā ar valsts kredīta garantijas sistēmu.

7. Apstrīdētā lēmuma 2. pantā bija noteikts:

"Pārstrukturēšanas atbalsts, ko Nīderlande nodrošina *ING*, uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

Atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, ievērojot saistības, kas izklāstītas II pielikumā.

Bilances palielināšanas pagaidu ierobežojums, kas izklāstīts Komisijas 2008. gada 12. novembra lēmumā par rekapitalizācijas pasākumu *ING*, tiek atcelts."

8. II pielikumā bija iekļautas 11 saistību grupas (tiesvedībā sauktas arī par "kompensējošiem pasākumiem") attiecībā uz Nīderlandi un/vai *ING*, lai samazinātu pārstrukturizēšanas atbalsta radītos konkurences kropļojumus.

9. Savos apsvērumos Komisija nepiemēroja privātā ieguldītāja kritēriju kapitāla ieguldījumam NAAM atmaksas termiņa grozījumiem, lai gan tā piemēroja šo kritēriju kredīta garantijām. Attiecībā uz atmaksas nosacījumu grozījumiem tā uzskatīja, ka *ING* būtu vajadzējis jau iepriekš samaksāt atmaksas prēmiju EUR 2,5 miljardu apmērā, bet ka, tā kā tagad tai būtu jāmaksā tikai no EUR 340 miljoniem līdz EUR 705 miljoniem, tai bija papildu ieguvums no EUR 1,79 miljarda līdz EUR 2,2 miljardiem⁷.

Pārsūdzētais spriedums

10. Gan Nīderlande, gan *ING* pārsūdzēja apstrīdēto lēmumu Vispārējā tiesā.

5 — Skat. OV C 158, 13. lpp.

6 — Komisijas paziņojums par samazinātas vērtības aktīviem piemērojamo režīmu Kopienas banku nozarē (OV C 72, 1. lpp.).

7 — Papildus skat. apstrīdētā sprieduma 1.–49. punktu.

11. Lietā T-29/10 Nīderlandes prasījums tiesai bija “atcelt apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo daļu, kas tostarp ir balstīta uz secinājumu, kurš izklāstīts minētā lēmuma 98. apsvērumā un saskaņā ar kuru Nīderlandes iestāžu piešķirtā kapitāla ieguldījuma atmaksāšanas nosacījumu grozīšana ietver papildu atbalstu *ING* aptuveni EUR 2 miljardu apmērā”.

12. Lietā T-33/10 *ING*, ko atbalsta Nīderlandes Centrālā banka *De Nederlandsche Bank NV* (turpmāk tekstā – “*DNB*”), lūdza atcelt apstrīdēto lēmumu, “ciktāl tajā ir pausts uzskats, ka kapitāla ieguldījuma atmaksāšanas nosacījumu grozījums ietver papildu atbalstu EUR 2 miljardu apmērā”.

13. Vispārējā tiesa apvienoja lietas un atcēla “[apstrīdētā lēmuma] 2. panta pirmo daļu, kā arī 2. panta otro daļu un minētā lēmuma II pielikumu”. Tās apsvērumi, kas ietverti attiecīgā sprieduma 95.–160. punktā, īsumā šādi.

14. Grozījumu atmaksas nosacījumos, saskaņā ar kuriem Nīderlande guva garantētu peļņu, ko tā nevarēja iegūt saskaņā ar sākotnējiem noteikumiem, vajadzēja izvērtēt, piemērojot privātā ieguldītāja kritēriju. Komisija nepiemēroja šo kritēriju un neņēma vērā dažādus pieejamos ziņojumus par paredzamo peļņu un privātā ieguldītāja uzvedību. Tās argumenti par to, ka *ING* bija pienākums izpirkt vērtspapīrus saskaņā ar sākotnējiem nosacījumiem, bija nepārliciecināmi.

15. Katrā ziņā Komisija neņēma vērā kupona maksājumu, kas atbilstoši grozījumiem bija kļuvis obligāts. Tādējādi no jebkura apmēra atbalsta bija jāatņem summa kupona apmērā.

16. Tādējādi Komisija kļūdījās, aprēķinot atmaksas nosacījumu grozījumos ietverto valsts atbalsta apmēru. Ja būtu ņemta vērā grozītā atlīdzība, tas būtu varējis ietekmēt gan klasificēšanu kā atbalstu, gan saderību ar kopējo tirgu, jo īpaši, lai novērtētu *ING* ieguldījumu vai pasākumus, kas bija paredzēti, lai samazinātu radītos konkurences kropļojumus.

17. Pārstrukturēšanas atbalsts, kas klasificēts kā valsts atbalsts apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmajā daļā, ietvēra atbalstu, kas, domājams, radies atmaksāšanas nosacījumu grozījumu dēļ, bet nenošķirot to no pārējā atbalsta. Tāpēc ir jāatceļ visa šī pirmā daļa.

18. Komisija bija analizējusi kompensācijas pasākumus, ņemot vērā tostarp atbalstu, kas rodas no atmaksāšanas nosacījumu grozījumiem. Tās kļūdu rezultātā tā vairs nevarēja apgalvot, ka pārstrukturēšanas atbalsts bija būtiska summa, pamatojoties uz kuru tika izvērtēti kompensācijas pasākumi. Tāpēc Komisija bija kļūdījusies, secinot, ka atmaksāšanas nosacījumu grozījumi radīja valsts atbalstu aptuveni EUR 2 miljardu apmērā. Šī secinājuma prettiesiskums izpaudās tādējādi, ka prettiesiska bija apstrīdētā lēmuma 2. panta otrā daļa un tā II pielikums, jo pārstrukturēšanas atbalsta saderība bija atkarīga no analīzes un saistībām, kas jānovērtē, ņemot vērā pārstrukturēšanas atbalstu, kurš ietvēra papildu atbalstu.

Pārsūdzētais spriedums un tiesvedība Tiesā

19. Komisija lūdz Tiesu:

- atcelt pārsūdzēto spriedumu, noraidīt prasījumus pirmajā instancē un piespriest Nīderlandes Karalistei un *ING* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
- pakārtoti – nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai atkārtotai izskatīšanai un atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu;
- papildus pakārtoti – atcelt apstrīdētā lēmuma 2. panta trešo daļu un piespriest Nīderlandes Karalistei un *ING* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies apelācijas tiesvedībā.

20. Tā savas apelācijas sūdzības pamatošanai izvirza sešus pamatus:

- pirmkārt, neesot juridiska pienākuma piemērot privātā ieguldītāja kritēriju atmaksāšanas nosacījumu grozījumiem pasākumam, kas pats esot valsts atbalsts;
- otrkārt, Vispārējā tiesa esot kļūdaini novērtējusi peļņas zaudējumus, kuri dalībvalstij esot radušies grozīto atmaksāšanas nosacījumu dēļ;
- treškārt, Vispārējai tiesai, pat ja Komisija grozītos atmaksāšanas nosacījumus nepamatoti esot uzskatījusi par valsts atbalstu, neesot bijušas tiesības atcelt visu apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo daļu;
- ceturtkārt, Vispārējā tiesa, atzīstot, ka apstrīdētā lēmuma 2. panta otrā daļa noteikti esot bijusi nelikumīga, jo Komisija nepamatoti esot konstatējusi, ka grozītie atmaksāšanas nosacījumi ietverot valsts atbalsta elementus, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā;
- piektkārt, Vispārējā tiesa esot lēmusi *ultra petita*, atceļot apstrīdētā lēmuma 2. panta otro daļu un tā II pielikumu;
- sestkārt un pakārtoti, Vispārējai tiesai, ja tai pamatoti esot bijuši jāatceļ apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmā un otrā daļa un tā II pielikums, tai bija jāatceļ arī apstrīdētā lēmuma 2. panta trešā daļa.

21. Nīderlandes Karaliste uzskata, ka visi apelācijas sūdzības pamati ir nepamatoti un lūdz Tiesu:

- noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
- pakārtoti – nodot lietu Vispārējai tiesai atkārtotai izskatīšanai.

22. *ING* uzskata, ka vairāki no apelācijas sūdzības pamatiem ir pilnīgi vai daļēji nepieņemami, neefektīvi vai ka tiem nav juridiskas jēgas un ka apelācijas sūdzība kopumā ir nepamatota. Tā apgalvo, ka Tiesai būtu:

- jāatzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepieņemama un/vai daļēji neefektīva, jānoraida tā pilnībā un jāpiespiež Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
- pakārtoti jānodod lieta atkārtotai izskatīšanai Vispārējā tiesā un jāatliek lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana.

23. *DNB*, persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, atbalstot *ING*, lūdz Tiesai noraidīt pirmo un ceturto apelācijas sūdzības pamatu kā nepamatotu.

24. Tiesa ļāva vēlreiz iesniegt apsvērumus par pirmo apelācijas sūdzības pamatu. 2013. gada 26. septembra tiesas sēdē galvenā uzmanība bija vērsta uz pirmo un ceturto apelācijas sūdzības pamatu.

Paralēlā attīstība

25. 2012. gada 11. maijā, dienā, kad Komisija iesniedza apelācijas sūdzību šajā lietā, tā pieņēma jaunu lēmumu attiecībā uz *ING* piešķirto pārstrukturizēšanas atbalstu⁸. Šajā lēmumā tā izskatīja atmaksas noteikumu grozījumus, piemērojot privātā ieguldītāja kritēriju, un nolēma, ka tirgus investors šādiem noteikumiem nebūtu piekritis. Tāpēc Komisija secināja, ka grozījumi bija valsts atbalsts, bet, ņemot vērā noteiktas Nīderlandes piedāvātas saistības, tas bija saderīgs ar iekšējo tirgu.

26. Šo lēmumu Vispārējā tiesā apstrīdēja gan Nīderlande, gan *ING*, tostarp, pamatojoties uz to, ka Komisija bija kļūdījusies, piemērojot privātā ieguldītāja kritēriju. Tomēr minētie pieteikumi tika vēlāk atsaukti un lietas no reģistra dzēstas⁹.

Pirmais apelācijas sūdzības pamats (privātā ieguldītāja kritērija piemērojamība)

27. Savā novērtējumā sprieduma 95.–114. punktā Vispārējā tiesa uzsvēra, ka, lai pasākumu klasificētu par valsts atbalstu, tam tostarp ir jāsniedz saņēmējam uzņēmumam saimnieciska priekšrocība, kuru šis uzņēmums negūtu parastos tirgus apstākļos. Kapitāla ieguldījuma gadījumā ir jāizvērtē, vai līdzīgos apstākļos privātais ieguldītājs, kurš ir tikpat liels kā valsts varas īstenotājs, varētu būt veicis tāda paša lieluma kapitāla ieguldījumus. Ja valsts, izlemjama parakstīties uz kapitāla ieguldījumu, kuru emitējis uzņēmums saskaņā ar noteiktiem atmaksāšanas nosacījumiem, piekrit grozīt minētos nosacījumus, gan kapitāla ieguldījums, gan atmaksas noteikumu grozījums var veidot valsts atbalstu, ja valsts nav katrā no gadījumiem rīkojusies tā, kā būtu rīkojies privātais ieguldītājs līdzīgā situācijā. Komisija nedrīkstēja izvairīties no atmaksas nosacījumu izvērtēšanas, piemērojot privātā ieguldītāja kritēriju, tikai tāpēc, ka kapitāla ieguldījums pats par sevi bija valsts atbalsts. Tikai pēc šāda novērtējuma veikšanas Komisija varēja secināt, vai ir piešķirta papildu priekšrocība.

28. 115.–125. punktā Vispārējā tiesa vērtēja Komisijas veikto atmaksas noteikumu grozījumu analīzi un secināja, ka tā ir nepareizi interpretējusi atbalsta jēdzienu, neizvērtējot to, vai, pieņemot šo grozījumu, valsts bija rīkojusies tā, kā būtu rīkojies privātais ieguldītājs līdzīgā situācijā, jo īpaši uzsverot faktu, ka grozījumā bija paredzēta pirmstermiņa atmaksa, un sniedza lielāku noteiktību par apmierinošas atlīdzības saņemšanu, ņemot vērā tirgus apstākļus.

29. Vispārējā tiesa 126.–134. punktā izskatīja iespējamību, ka *ING* būtu izmantojusi savu iespēju saskaņā ar sākotnējiem atmaksāšanas nosacījumiem pirmo trīs gadu laikā atpirkt vērtspapīrus, ņemot vērā Komisijas apgalvojumu, ka *ING* būtu bijis *de facto* pienākums to darīt, nodrošinot valstij ienākumus EUR 2,5 miljardu apmērā un ka, pieņemot grozītos noteikumus, valsts bija atteikusies no savām tiesībām uz šiem ienākumiem un tādējādi sniegusi papildu atbalstu. Vispārējā tiesa secināja, ka *ING* būtu faktiski izmantojusi šo iespēju tikai īpašos apstākļos, kas neradās un attiecībā uz kuriem nebija iespējamības, ka tie radīsies.

30. Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa nepareizi nolēma, ka atmaksas nosacījumu grozījumiem bija jāpiemēro privātā ieguldītāja kritērijs. Tās argumenta pamatā ir apgalvojums, ka grozījumus nevar uzskatīt par atsevišķu pasākumu, lai tos izvērtētu nošķirti no kapitāla ieguldījuma. Nav strīda par to, ka kapitāla ieguldījums bija valsts atbalsta pasākums, kura būtiska daļa bija sākotnējie atmaksāšanas noteikumi. Minētais noteikums bija pienākums, kas valstij bija jāuzņemas kā valsts varas īstenotājam, lai izvairītos no nopietniem Nīderlandes ekonomikas traucējumiem, sabrūkot sistēmiskai valsts bankai.

8 — C(2012) 3150, galīgā redakcija – Valsts atbalsts SA.28855 (N 373/2009) (ex C 10/2009 un ex N 528/2008) – Nīderlande – *ING* – pārstrukturizēšanas atbalsts. Skat. jo īpaši 114.–156. apsvērumu.

9 — Vispārējās tiesas pirmās palātas priekšsēdētāja 2012. gada 6. decembra rīkojums apvienotajās lietās T-325/12 un T-332/12 Nīderlande un *ING* /Komisija.

Neviens privāts ieguldītājs nekad nevarētu atrasties šādā situācijā, tādējādi kapitāla ieguldījums neietilpa privātā ieguldītāja kritērija piemērošanas jomā – ieskaitot tā atmaksas noteikumus, gan sākotnējos, gan grozītos. Vienīgais vajadzīgais novērtējums bija par to, vai grozījumi sniedza *ING* papildu priekšrocību.

31. Pārējie lietas dalībnieki būtībā uzskata, ka atmaksāšanas noteikumu grozījumi bija nošķirti no sākotnējā kapitāla ieguldījuma. Kad šis ieguldījums tika veikts, valsts atradās tādā situācijā, kādā būtu varējis atrasties privāts ieguldītājs – vērtspapīru turētājs. Šāds ieguldītājs varētu vēlēties, ņemot vērā racionālus ekonomiskas apsvērumus, atkārtoti izskatīt nosacījumus, atbilstoši kuriem bija jāizpērk konkrētie vērtspapīri. Tā tas bija Nīderlandes gadījumā, kas izvēlējās mainīt mazāk drošu, kaut arī potenciāli augstāku peļņu pret garantētu summas atmaksu, kas – ja arī bija mazāka – tomēr nodrošināja atbilstošu peļņu no veiktā ieguldījuma. Tādējādi bija ne tikai iespējams, bet saskaņā ar judikatūru arī nepieciešams piemērot privātā ieguldītāja kritēriju, lai noteiktu, vai atmaksāšanas noteikumu grozījums radīja valsts atbalstu.

32. *ING* norāda, ka Komisija izvirza nepieņemamu, ar faktiem saistītu argumentu, apgalvojot, ka kapitāla ieguldījums un grozījumi atmaksāšanas noteikumos bija daļa no saistītu pasākumu virknes.

33. Mani nepārlicina šis arguments par pieņemamību. Faktiskās saiknes starp konkrētajiem pasākumiem netiek apskatītas. Jāapskata ir juridisks jautājums par to, vai, ņemot vērā šīs saiknes, Vispārējā tiesa pareizi izlēma, ka Komisijai vajadzēja piemērot privātā ieguldītāja kritēriju, novērtējot atmaksas nosacījumu grozījumu.

34. Es turklāt vēlos uzsvērt, ka šīs apelācijas sūdzības pamats attiecas tikai uz minēto jautājumu. Nav būtiski, kāds būtu attiecīgās pārbaudes iznākums, ja tā būtu īstenota. Daļēji konkrētais arguments ir “iemaldījies” pēdējā minētajā jautājumā, un tiktāl tas nav jāņem vērā. Turklāt minēto pārbaudi tagad ir veikusi Komisija, un apstrīdoši argumenti par to, kā tā ir tikusi īstenota, ir atsaukti¹⁰. Tomēr šie apstākļi nelikvidē nepieciešamību atrisināt strīdu par to, vai Vispārējā tiesa pareizi nolēma, ka to vajadzēja īstenot apstrīdētajā lēmumā.

35. Manuprāt, runājot par privātā ieguldītāja kritēriju, ir jāatbild uz diviem jautājumiem: i) vai konkrētās valsts rīcība bija tāda, ka to var jēgpilni salīdzināt ar privātā ieguldītāja rīcību; ii) ja tā, tad, vai šo rīcību noteica apsvērumi, kas ir būtiski tikai vai vismaz, pirmkārt, valstij, īstenojot valsts varu, vai arī tāpat varēja rīkoties “privāts ieguldītājs līdzīgos tirgus apstākļos situācijā, kas ir, cik vien iespējams līdzīga valsts situācijai”?¹¹ Jautājums i) attiecas uz kritērija piemērojamību, un ii) jautājums attiecas uz tā piemērošanu. Izskatāmajā lietā mūs interesē tikai piemērojamība.

36. Komisija uztraucas par to, lai netiktu ierobežota privātā ieguldītāja kritērija piemērojamība. Tā var uztraukties par to, ka tad, ja šo pārbaudi piemērotu sistemātiski, pasākums, ko, ņemot vērā visus konkrētos apstākļus, saprātīgs privātais ieguldītājs neīstenotu, varētu tikt atzīts par kritērijam atbilstošu¹². Ja tas tā ir, tad minētais ir vispārīgs jautājums. Tomēr konkrētajā lietā to var izskatīt tikai saistībā ar kapitāla ieguldījuma *ING* veikšanas apstākļiem un atmaksas noteikumu grozījumiem.

37. Nav apstrīdēts, ka, ciktāl runa ir par pašu kapitāla ieguldījumu, nebija jēgpilna salīdzinājuma starp valsts rīcību un privātā ieguldītāja rīcību. “Glābdama” sistēmisku valsts banku saistībā ar nopietno 2008. gada finanšu krīzi, Nīderlande absolūti rīkojās kā augstākā valsts varas iestāde, kuru uztrauc valsts ekonomikas stabilitāte kopumā. Tā vienkārši nav tāda rīcība, ko īstenotu vai varētu īstenot kāds privāts ieguldītājs. Tāpat nav strīda par to, ka kapitāla ieguldījums, kā sākotnēji ierosināts, bija jāizvērtē kopumā, ieskaitot sākotnējos atmaksāšanas noteikumus, kas bija atbalsta kopuma būtiska sastāvdaļa.

10 — Skat. iepriekš 25. un 26. punktu.

11 — Lieta *EDF*, 79. punkts.

12 — Var pastāvēt arī praktiskas bažas par to, ka, tā kā privātā ieguldītāja pārbaude ietver sarežģītu ekonomisko novērtējumu, tā sistemātiska piemērošana radītu pārāk lielu slogu Komisijas resursiem. Tomēr es neuzskatu, ka šādām bažām var būt juridiska nozīme.

38. Tāpēc rodas jautājums, vai grozītie atmaksāšanas noteikumi bija jāizvērtē tāpat kā sākotnējie noteikumi vai arī grozījums bija jāizskata kā atsevišķs pasākums.

39. Man šķiet, ka varētu paredzēt divas pieejas: visa kapitāla ieguldījuma atkārtota pārskatīšana, iestrādājot grozītos atmaksāšanas noteikumus sākotnējo noteikumu vietā, lai no jauna noteiktu atbalsta apmēru, vai arī izvērtējot noteikumu grozījumu kā atsevišķu pasākumu, lai noteiktu, vai un, ja tā, cik lielā mērā tika izmantoti valsts līdzekļi, lai sniegtu atbalstu *ING*. Pirmās pieejas kontekstā atmaksāšanas noteikumu izvērtējums būtu bijis būtiska valsts kā valsts varas īstenotāja veiktā kapitāla ieguldījuma izvērtējuma daļa un nebūtu veikts jēgpilns salīdzinājums ar privātā ieguldītāja rīcību. Tomēr Komisija izvēlējās otro pieeju. Tas, vai konkrētā pieeja bija pareizā, nav jautājums, kas šobrīd jāizskata. Fakts ir tāds, ka šāda bija Komisijas īstenotā pieeja.

40. Ņemot vērā minēto, man šķiet, ka Komisijai šobrīd ir grūti apgalvot, ka atmaksāšanas noteikumu grozījums nebija atdalāms no kapitāla ieguldījuma un ka to varēja izvērtēt tikai saskaņā ar vieniem un tiem pašiem kritērijiem. Es uzskatu arī, ka tad, ja šo grozījumu izvērtē kā atsevišķu pasākumu, ir diezgan iespējami salīdzināt valsts rīcību ar privātā ieguldītāja rīcību.

41. Ir tiesa, ka sākotnējais kapitāla ieguldījums bija valsts atbalsts un ka privāts ieguldītājs jau atbilstoši tā definīcijai nekad nevar būt piešķirts valsts atbalstu. Tomēr, veicot savu sākotnējo atbalstu, valsts kļūva par tādu vērtspapīru turētāju, kas jāizpērk atbilstoši konkrētiem nosacījumiem. Privāts ieguldītājs arī varētu atrasties šādā situācijā. Ja valsts turēto vērtspapīru vērtība bija lielāka, nekā tas parasti ir privātam ieguldītājam, man nešķiet, ka tas ir būtisks apsvērums. Tāpat arī jautājums, vai konkrētie vērtspapīri bija īpaši, kā to apgalvojusi Komisija – kas jebkurā gadījumā ir ar faktiem saistīts jautājums, un to izskatīt apelācijas tiesvedības laikā nav Tiesas kompetencē. Jebkurš vērtspapīru turētājs neatkarīgi no skaita un veida, var vēlēties vai vienoties mainīt to izpiršanas nosacījumus. Tāpēc ir loģiski salīdzināt valsts rīcību attiecībā uz minēto ar iespējama privātā ieguldītāja rīcību līdzīgā situācijā. Man šķiet, ka jautājums ir vienkāršs: “Vai privātajam ieguldītājam, kurš dažādu iemeslu dēļ būtu vērtspapīru turētājs ar tādiem pašiem nosacījumiem un kurš būtu uzmanīgs, būtu bijis saprātīgi, vērojot tirgus situāciju, vienoties par tādu pašu attiecīgo noteikumu grozījumu?”

42. Es uzsveru, ka šāda nostāja man radās, pamatojoties uz to – kā tas bija šajā gadījumā –, ka Komisija uzskatīja atmaksāšanas noteikumu grozījumu par atsevišķu pasākumu, kuru būtu iespējams uzskatīt par tādu, kas rada identificējama labuma nodrošināšanu *ING*, izmantojot valsts līdzekļus. Lai gan man nav nostājas attiecībā uz to, vai šī pieeja bija pareiza vai atbilstoša, man šķiet, ka tad, ja Komisija būtu atkārtoti izvērtējusi visu šo kapitāla ieguldījumu kopumā, ieskaitot grozītos atmaksāšanas noteikumus, jebkurš tāda veida risks, kādu es esmu minējusi iepriekš 36. punktā, varētu tikt novērsts, pat ja būtu piemērots privātā ieguldītāja kritērijs. Ja kapitāla ieguldījumā kopumā būtu izmantoti valsts līdzekļi, lai piešķirtu priekšrocību bez atbilstošas ekonomiskās kompensācijas vai peļņas no konkrētā darījuma (kas ir pretēji vispārējam labumam valsts ekonomikai), tas droši vien neatbilstu privātā ieguldītāja kritērijam. Tomēr šāds izvērtējums netika veikts un jautājums par pārbaudes piemērojamību konkrētajos apstākļos neradās. Patiesībā atmaksāšanas noteikumu grozījums tika izvērtēts kā atsevišķs pasākums un tāpēc nebija iemesla nepiemērot privātā ieguldītāja kritēriju.

43. Tāpēc es uzskatu, ka pirmais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida.

Otrais apelācijas sūdzības pamats (peļņas zaudējumu novērtējums)

44. Sava sprieduma 135.–142. punktā Vispārējā tiesa secināja, ka pat tad, ja Komisija būtu varējusi secināt, ka valsts nav guvusi peļņu, Komisija nav pareizi noteikusi šī apgalvotā peļņas zaudējuma apmēru. Komisija nav ņēmusi vērā to, ka pēc atmaksāšanas nosacījumu grozīšanas kupona, kurā ietilpst uzkrātie procenti pirmstermiņa atmaksāšanas laikā, samaksāšana vairs nebija atkarīga no dividendes izmaksāšanas sākotnējiem akcionāriem. Komisijai šis fakts bija zināms, un tai nebija tiesību to neņemt vērā. Tādējādi Nīderlande nopelnīja EUR 258,5 miljonus brīdī, kad 2009. gada 21. decembrī

tika veikta pirmstermiņa atmaksa – summa, ko tā nebūtu ieguvusi saskaņā ar sākotnējiem atmaksāšanas nosacījumiem, jo par 2009. gadu netika izmaksātas dividendes. Kaut arī Komisija nevarēja iepriekš zināt šo summu, tai tomēr bija jāpārbauda, kāda varētu būtu šāda maksājuma ietekme uz papildu atbalsta, kas norādīts apstrīdētajā lēmumā, summu. Tādējādi jebkādu zaudējumu, kas rastos valstij, apmērs apstrīdētajā lēmumā bija novērtēts par vairākiem simtiem miljonu euro augstāk, kas ir kļūda, kā rezultātā Komisijas veiktajam atbalsta jēdziena novērtējumam zuda jēga.

45. Vispirms Komisija norāda, ka atbilstoši sākotnējiem atmaksāšanas nosacījumiem, kā tos izklāstījusi Nīderlande, *ING* bija jāmaksā uzkrātie procenti brīdī, kad tā atmaksāja kapitāla ieguldījumu un – kā Nīderlande norādīja –, ka atmaksāšanas nosacījumi pārskatītajā pārstrukturēšanas plānā nebija grozīti; tāpēc Komisija pareizi rīkojās, neatskaitot 2009. gadā faktiski samaksāto procentu maksājumu. Nīderlandes valdība un *ING* apstrīd šo apgalvojumu, bet uzskata, ka tas ir ar faktiem saistīts arguments, kuru izskatīt apelācijas tiesvedības laikā nav Tiesas kompetencē.

46. Otrkārt, Komisija apgalvo, ka procentu apmērs, ko tā nebija atskaitījusi (maksimums EUR 303 miljoni), nevarēja ietekmēt grozījuma atmaksāšanas nosacījumos klasificēšanu kā atbalstu, vai tā saderīguma ar iekšējo tirgu novērtēšanu, vai to saistību apmēru, kas noteiktas ar kompensācijas pasākumiem. Nīderlandes valdība un *ING* atbild, ka attiecīgās saistības (noteiktas apstrīdētā lēmuma II pielikumā) netika pieņemtas brīvprātīgi, bet tās noteica Komisija, ņemot vērā konstatētā atbalsta apmēru. Ja šis apmērs būtu noteikts pareizi, nepieciešamo saistību apjoms būtu mainījies.

47. Es piekrītu, ka argumenta par to, vai grozītie atmaksāšanas nosacījumi tika pareizi izklāstīti pārskatītajā pārstrukturēšanas plānā, un par to, cik lielā mērā tie drīkstēja atšķirties no sākotnējiem nosacījumiem, izskatīšana apelācijas tiesvedības laikā nav šīs Tiesas kompetencē. Vispārējā tiesa konstatēja, ka šie divi nosacījumu kopumi atšķirās un ka Komisija to zināja. Lai gan Komisija ir paudusi atšķirīgu šo faktu versiju, tā neapgalvo, ka Vispārējā tiesa būtu izkropļojusi pierādījumu acīmredzamo nozīmi.

48. Būtiskais juridiskais jautājums ir par to, vai Vispārējā tiesa no tai pieejamajiem faktiem pamatoti secināja, ka “nebija iespējams izslēgt pieņēmumu”, ka tad, ja Komisija būtu ņēmusi vērā attiecīgās valsts saņemtos papildu procentus, tas “būtu varējis ietekmēt” atmaksāšanas nosacījumu grozījumu klasificēšanu par atbalstu vai to saderīguma ar iekšējo tirgu novērtējumu, vai kompensācijas pasākumu apmēru, kā arī nolēma, ka “vērtējums par atbalsta jēdzienu” tādējādi nebija derīgs, jo tika pieļauta kļūda faktos¹³.

49. No apstrīdētā sprieduma 14. un nākamajos punktos minētajiem faktiem ir skaidrs, ka kopumā saistības, ko uzņēmusies Nīderlande un *ING*, lai mazinātu konkurences kropļojumus, galvenokārt, tām piemēroja Komisija kā nosacījumu, lai atzītu atbalstu par saderīgu ar iekšējo tirgu. Tomēr atmaksāšanas nosacījumu grozījumi – ar novērtējumu, saistībā ar kuru ir iesniegta šī apelācijas sūdzība, – tika paziņoti Komisijai tikai 2009. gada 22. oktobrī, un apstrīdētajā spriedumā nav norādes uz to, ka pēc tam attiecībā uz saistībām būtu izdarītas jebkādas izmaiņas, ņemot vērā šos grozījumus. Tāpat man šķiet nepārliciecināms fakts, ka EUR 303 miljonu starpība no kopējās summas no EUR 1,79 miljardiem līdz EUR 2,2 miljardiem apmērā (starpība apmēram no 14 % līdz 17 %), būtu ietekmējusi lēmumu par valsts atbalsta pastāvēšanu vai, ja tas pastāvēja, to, vai šis atbalsts bija saderīgs ar iekšējo tirgu. Tomēr es uzskatu vismaz par ticamu to, ka būtu bijis nepieciešams pārskatīt saistības.

50. Vispārējās tiesas izmantotais formulējums (“nav iespējams izslēgt pieņēmumu”, ka novērtējums “būtu varējis” tikt “ietekmēts” atklātas faktu kļūdas rezultātā) attiecīgajos apstākļos šķiet attaisnojams. Bet vai tādējādi “vērtējumam par atbalsta jēdzienu” zuda nozīme? Tā kā Vispārējās tiesas kompetencē nebija aizstāt savu sniegto novērtējumu, man šķiet, ka vienīgais secinājums, ko tā varētu izdarīt, bija, ka Komisijai vajadzēja veikt jaunu novērtējumu, balstoties uz pareizajiem faktiem.

¹³ — Pārsūdzētā sprieduma 141. un 142. punkts.

51. Tāpēc es uzskatu, ka otrais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida.

Trešais apelācijas sūdzības pamats (apstrīdētā lēmuma 2. panta visas pirmās daļas atcelšana)

52. Sava sprieduma 151.–153. punktā Vispārējā tiesa konstatē, ka apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmajā daļā netiek nošķirti “pārstrukturēšanas atbalsta” dažādie elementi, par kuriem secināts, ka tie veido valsts atbalstu, bet ka tajā paredzēts papildu atbalsts apmēram EUR 2 miljardu apmērā, kas rodas atmaksāšanas nosacījumu grozīšanas rezultātā. Vispārējā tiesa secināja, ka, ņemot vērā kļūdas, kas pieļautas, kvalificējot grozījumus kā papildu atbalstu, visa konkrētā daļa bija jāatceļ.

53. Komisija norāda, ka Vispārējā tiesa nedrīkstēja atcelt visu 2. panta pirmo daļu. Tā kā pasākumu, kas nebija grozījumi atmaksāšanas nosacījumos (konkrēti, kapitāla papildināšana un NAAM), klasifikāciju par valsts atbalstu varēja nošķirt no jebkuras kļūdas, kas pieļauta, klasificējot pašus grozījumus, atcelšanas dēļ tika pārkāpts samērīguma princips. Turklāt pirmā daļa bija pilnībā šos citus pasākumus (kas jau bija izvērtēti sākotnējā lēmumā) apstiprinošs akts, un šāds akts nav apstrīdams tiesvedībā par tiesību akta atcelšanu. Tādējādi prasība par apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmās daļas atcelšanu ir jānoraida, ciktāl tā attiecas uz pasākumiem, kas nav atmaksāšanas nosacījumu grozījumi.

54. Nīderlandes valdība un *ING* uzsver, ka izskatāmā daļa ir viens teikums, no kura nav iespējams atcelt kādu daļu tā, lai formāli neskarts paliktu secinājums par valsts atbalstu attiecībā uz pasākumiem, kas nav atmaksāšanas nosacījumu grozījumi. Bet konkrētā atcelšana ir jāvērtē, ņemot vērā Vispārējās tiesas apsvērumus, no kuriem ir skaidrs, ka apšaubīta tika tikai tā atbalsta klasifikācija, kas radās atmaksāšanas nosacījumu grozījumu rezultātā. Turklāt īstenībā šī atcelšana “atdzīvināja” sākotnējo lēmumu, kurā bija secināts, ka attiecīgais kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts un apstrīdētā daļa nebija “pilnībā” apstiprinoša, ciktāl tā balstījās uz faktu atkārtotu izskatīšanu, ieskaitot jaunos faktus, kas attiecās uz grozītajiem nosacījumiem.

55. Jautājums šeit ir lielā mērā formāls. Nav strīda par to, ka Vispārējā tiesa neplānoja atcelt citu apstrīdētajā lēmumā ietvertu pasākumu klasifikāciju kā valsts atbalstu, izņemot grozījumus atmaksāšanas nosacījumos, kā arī nav apgalvots, ka tai vajadzēja tā darīt. Jautājumi, kas rodas, ir šādi: kādas bija apstrīdētā lēmuma 2. panta visas pirmās daļas atcelšanas sekas un vai Vispārējā tiesa, pieņemdamā lēmumu, ka atmaksāšanas nosacījumu grozījumu klasificēšana par valsts atbalstu bija nepareiza, būtu varējusi rīkoties citādi?

56. Attiecībā uz atcelšanas sekām Komisija pareizi uzsver, ka prasība par atcelšanu, kas celta attiecībā uz lēmumu, ar ko tiek tikai apstiprināts jau agrāk pieņemts lēmums, kurš nebija apstrīdēts prasības celšanai paredzētajā termiņā, nav pieņemama¹⁴. Tomēr noteikums, kas attiecas uz prasības par tiesību akta atcelšanu pieņemamību, vienkārši ataino faktu, ka agrāku lēmumu vairs nevar atcelt tā, lai apstiprinošā lēmuma atcelšana neietekmētu tiesisko stāvokli. Tāpēc, ciktāl apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmajā daļā bija apstiprināti jau agrāk pieņemti lēmumi, ar kuriem pasākumus klasificē kā valsts atbalstu, tā atcelšana varētu neietekmēt minētos agrākos secinājumus. Konkrētais secinājums katrā ziņā attiecas uz secinājumu, ka kapitāla ieguldījums un NAAM bija valsts atbalsts¹⁵. Attiecībā uz garantijām situācija apstrīdētajā lēmumā nav tik skaidri izklāstīta, bet es neredzu nevienu norādi, ka būtu bijis agrāk pieņemts lēmums, kurā būtu secināts, ka jau izmaksātās garantijas būtu valsts atbalsts¹⁶.

14 — Skat., piemēram, 2012. gada 29. novembra spriedumu lietā C-416/11 P Apvienotā Karaliste/Komisija (32. punkts).

15 — Skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 97.–99. apsvērumu.

16 — Apstrīdētajā lēmumā ir apskatītas arī nākotnes garantijas, bet ir noteikts, ka tās tiks izvērtētas atsevišķā lēmumā (skat. preambulas 47. apsvērumu).

57. Apstrīdētā lēmuma 2. panta visas pirmās daļas atcelšana tāpēc a) neietekmētu iepriekš veikto kapitāla ieguldījuma un NAAM klasifikāciju par valsts atbalstu, bet b) būtu atcēlusi klasifikāciju par valsts atbalstu pašā apstrīdētajā lēmumā ne attiecībā uz atmaksāšanas nosacījumu grozījumiem, bet arī attiecībā uz atbalstu, kas piešķirts kredīta garantijas sistēmas ietvaros. Tomēr pēdējā minētā atbalsta klasificēšana tiesvedībā pirmajā instancē netika apstrīdēta.

58. Attiecībā uz iespēju, ka Vispārējā tiesa būtu varējusi rīkoties citādi, Komisija min piemēru, kad konkrētā tiesa patiešām atcēla salīdzināmu daļu lēmumā par valsts atbalstu, ciktāl tas attiecās uz konkrētām tālāk šajā daļā minētām, bet ne atsevišķi noteiktām summām¹⁷. Šī Tiesa salīdzināmos apstākļos ir lielā mērā rīkojusies tāpat, piemēram, atceļot lēmumu, ar kuru noteikta atbalsta, kas piešķirts četrām sabiedrībām, atgūšana, ciktāl šajā summā bija iekļauti procenti, kuriem pienācis atmaksas termiņš, pēc tam, kad divas no minētajām sabiedrībām, kas nebija īpaši norādītas attiecīgajā daļā lēmuma rezolutīvajā daļā, tika pasludinātas par maksātnespējīgām¹⁸. Manuprāt, nav iemesla, kāpēc līdzīgu pieeju Vispārējā tiesa nevarētu īstenot apstrīdētajā spriedumā.

59. Tāpēc es uzskatu, ka trešais apelācijas sūdzības pamats ir jāatbalsta, ciktāl tajā ir noteikts, ka, atceļot apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo daļu, Vispārējā tiesa atcēla šajā lēmumā konstatēto, ka garantijas, ko *ING* saņēma no valsts kredīta garantijas sistēmas, bija valsts atbalsts.

Ceturtais apelācijas sūdzības pamats (izrietoša apstrīdētā lēmuma 2. panta otrās daļas atcelšana)

60. Sava sprieduma 154.–160. punktā Vispārējā tiesa nolēma, ka papildu atbalsts, ko ietvēra atmaksāšanas nosacījumu grozījumi, ir būtiska Komisijas izvērtētā pārstrukturēšanas atbalsta daļa. Šādu papildu atbalstu nevar nošķirt no apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas un ietvertās pārbaudes attiecībā uz “nepieciešamo saistību apmēra noteikšanu, lai atbalstu varētu atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu”. Tādējādi secinājuma par EUR 2 miljardu lielo papildu atbalsta pastāvēšanu prettiesiskums noteikti ietvēra to, ka arī apstrīdētā lēmuma 2. panta otrā daļa, kurā noteikts, ka atbalsts bija saderīgs ar kopējo tirgu, “ievērojot saistības, kas izklāstītas II pielikumā”, un viss II pielikums bija prettiesiski, ciktāl pārstrukturēšanas atbalsta saderīgums bija atkarīgs no analīzes un saistībām, kuru saturs bija jāizvērtē, ņemot vērā atbalsta, kas ietvēra papildu atbalstu, apmēru.

61. Komisija būtībā norāda, ka Vispārējā tiesa kļūdījās, īstenojot minēto pieeju, jo saistības ierosināja *ING* un Nīderlande un Komisijai nebija tiesību tās noraidīt pat tad, ja to ietvaros bija paredzēts vairāk nekā nepieciešams, lai mazinātu konkurences kropļojumus. Tādējādi, pat ja Komisija pārāk augstu novērtēja kopējo atbalsta apmēru, tas nekādi neietekmēja piedāvātos un pieņemtos kompensējošos pasākumus un tāpēc neattaisnoja to apstrīdētā lēmuma daļu atcelšanu, kurās konkrētās saistības ir izklāstītas tā, ka atbalstu varētu atzīt par saderīgu. Komisija arī apgalvo, ka, tā kā apstrīdētais lēmums nebija lēmums, ar kuru izbeidz formālo izmeklēšanas procedūru saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999¹⁹ 7. panta noteikumiem, tai saskaņā ar minētā panta 4. punktu nebija tiesību ietvert nosacījumus savā lēmumā.

62. Pārējie lietas dalībnieki atsaucas uz apstrīdētā sprieduma 14.–36. punktu, kuros norādīts, ka īstenībā Komisija uzstāja uz saistībām, kas bija nepieciešamas, lai atbalstu varētu uzskatīt par saderīgu. Vispārējā tiesa secināja, ka atbalsta apmērs ir ticis novērtēts pārāk augstu; ja šis novērtējums nebūtu neprecīzs, Komisijai nebūtu vajadzējis uzstāt uz tik nopietnām saistībām, kā tā to darīja.

17 — 2010. gada 13. septembra spriedums apvienotajās lietās T-415/05, T-416/05 un T-423/05 Grieķija u.c./Komisija (Krājums, II-4749. lpp.).

18 — 2000. gada 12. oktobra spriedums lietā C-480/98 Spānija/Komisija (*Recueil*, I-8717. lpp.).

19 — Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.).

63. Manuprāt, pirmkārt, ir nepieciešams no Vispārējās tiesas viedokļa apskatīt faktus attiecībā uz apstrīdētā lēmuma II pielikumā izklāstīto saistību būtību. Šajā ziņā man nešķiet būtisks Komisijas arguments, ka apstrīdētais lēmums nebija lēmums, ar kuru izbeidz formālo izmeklēšanas procedūru. Nozīme Vispārējās tiesas secinājumos ir tam, vai Komisija patiešām izvirzīja apstrīdētā lēmuma II pielikumā paredzēto saistību nosacījumus; ja tas tā ir, es nevaru balstīties vienkārši uz argumentu, ka tā nebija tiesīga pieņemt mazākas saistības.

64. Administratīvo procedūru pārskats apstrīdētā sprieduma 9.–37. punktā ietver skaidrus secinājumus par to, ka Komisija vairākkārt norādīja uz tiem pasākumiem, ko tā uzskatīja par nepieciešamiem, un uzsvēra, ka restrukturēšanas plāns bez šiem pasākumiem netiks apstiprināts. Vispārējā tiesa lieto tādas vārdkopas kā “Komisijas noteiktās prasības” (20. punkts), “kā to pieprasījusi Komisija” (29. punkts) un “lai izpildītu Komisijas prasības” (31. punkts). Turpretī nav nevienas norādes uz līdzīgu Komisijas rīcību pēc tam, kad 2009. gada 22. oktobrī tika paziņots par atmaksāšanas nosacījumu grozījumiem, un šīs tiesas kompetencē nav izdarīt jebkādas secinājumus par to, vai laikā starp minēto dienu un 2009. gada 6. novembri, kad beidzās viedokļu apmaiņa attiecībā uz lēmuma projektu, kāda no II pielikumā ietvertajām saistībām tika grozīta pēc Komisijas vai kādas citas puses ierosinājuma.

65. Tomēr Vispārējā tiesa nebalstīja savu secinājumu, ko Komisija apstrīd šajā apelācijas sūdzības pamatā, uz pieņēmumu, ka tika pieprasītas īpašas saistības tāpēc, ka tika veikti atmaksāšanas nosacījumu grozījumi. Tā drīzāk uzskatīja, ka saistību, ko Komisija vēlējās pieņemt, apjoms kopumā bija tieši un proporcionāli atkarīgs no atbalsta apmēra un tādējādi, ieskaitot atbalstu, kas radās no atmaksāšanas nosacījumu grozīšanas, kura izvērtējumu Vispārējā tiesa jau bija atzinusi par kļūdainu. Tieši saistībā ar minēto Komisija iebilst, ka tai nebija tiesību noteikt saistību apmēru, un uzskata, ka Vispārējās tiesas apsvērumi ir neprecīzi.

66. Man šķiet, ka apskatītie apsvērumi patiesi ir neatbilstoši, taču ne balstoties uz Komisijas izvirzīto pamatu. Vienīgais secinājums, ko var izdarīt no apstrīdētā sprieduma 9. un nākamajos punktos ietvertā faktu izklāsta, ir, ka to saistību apmērs, ko Komisija vēlējās pieņemt, bija noteikts pirms 2009. gada 20. oktobra. Tādējādi tas, ka par atmaksāšanas nosacījumu grozījumu tika paziņots pēc minētā datuma, šīs saistības neietekmēja. Tāpēc Vispārējai tiesai nebija iemesla atcelt tās apstrīdētā lēmuma daļas, kurās noteikts, ka iespēja konstatēt atbilstību ir atkarīga no minēto saistību spēkā esamības. Ja Komisija būtu apstrīdējusi minēto apstrīdētā sprieduma daļu, balstoties uz šiem pamatiem, es būtu gatava atbalstīt šos argumentus.

67. Tomēr Komisijas izvirzītais apelācijas sūdzības pamats tiks vai netiks atbalstīts kopā ar tās apgalvojumu, ka tā nevarēja ietekmēt saistības, ko brīvprātīgi bija uzņēmusies attiecīgā dalībvalsts un banka – fakts, ko apstrīd Vispārējās tiesas secinātais. Tā kā Komisija nav apgalvojusi, ka fakti bija nepareizi, es uzskatu, ka šīs apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida.

Piektais apelācijas sūdzības pamats (*ultra petita* apstrīdētā lēmuma 2. panta otrās daļas atcelšana)

68. Sava sprieduma 64. un 66. punktā Vispārējā tiesa izklāsta prasītāju izvirzītos prasījumus. Nīderlandes Karaliste lūdza atcelt “apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo daļu, kas *inter alia* ir balstīta uz secinājumu, kurš izklāstīts minētā lēmuma 98. apsvērumā un saskaņā ar kuru Nīderlandes iestāžu piešķirtā kapitāla ieguldījuma atmaksāšanas nosacījumu grozīšana ietver papildu atbalstu *ING* aptuveni EUR 2 miljardu apmērā”; *ING* izvirzīja trīs prasījumus, no kuriem Vispārējā tiesa izskatīja tikai pirmo: atcelt apstrīdēto lēmumu, “ciktāl tajā ir uzskatīts, ka kapitāla ieguldījuma atmaksāšanas nosacījumu grozījums ietver papildu atbalstu EUR 2 miljardu apmērā”.

69. Sprieduma rezolutīvajā daļā Vispārējā tiesa atcēla apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo un otro daļu un tā II pielikumu.

70. Komisija norāda, ka, atceļot apstrīdētā lēmuma 2. panta otro daļu un tā II pielikumu, Vispārējā tiesa pārsniedza savas pilnvaras, pārkāpa principu, ka prasības priekšmeta robežas nosaka lietas dalībnieki, lēma *ultra petita* un īstenoja tādu procesuālu kļūdu, kas nelabvēlīgi ietekmēja Komisijas intereses. Tiesību akta atcelšana, kas bija lūgta prasījumos, ko izskatīja konkrētā tiesa, attiecās tikai uz 2. panta pirmo daļu un nekas prasījumu formulējumā (konkrēti vārdi *inter alia*) vai lietas dalībnieku atbildēs uz Vispārējās tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem pirms tiesas sēdes nevarēja to attiecināt uz citām apstrīdētā lēmuma daļām.

71. Nīderlandes valdība norāda, ka tad, kad apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmā daļa (secinājums, ka pārstrukturēšanas atbalsts bija valsts atbalsts) tika atcelta, otrajā daļā ietvertajam secinājumam (ka atbalsts bija saderīgs “ar nosacījumu, ka tiks izpildītas II pielikumā minētās saistības”) zuda jēga, tāpat kā minētās saistības; tāpēc Vispārējā tiesa, atceļot attiecīgās apstrīdētā lēmuma daļas, nelēma *ultra petita*, atbildot uz prasību par 2. panta pirmās daļas atcelšanu. ING apgalvo, ka konkrētais apelācijas sūdzības pamats ir nepieņemams, jo Komisija pirmajā instancē neizvirzīja jautājumu par prasījumu skaidrību un precizitāti. Abi lietas dalībnieki apgalvo, ka savā otrajā prasījumā (par apstrīdētā lēmuma atcelšanu, “ciktāl Komisija ir piekritusi apstiprināt atbalstu ar nosacījumu, ka tiek apstiprināti cenu līderības aizliegumi, kas paredzēti lēmumā un tā II pielikumā”) ING lūdza atcelt 2. panta otro daļu.

72. Es nevaru piekrist ING iebildumam par šī apelācijas sūdzības pamata pieņemamību. Skaidrs, ka tikai tad, kad Vispārējā tiesa ir pasludinājusi spriedumu, var rasties jautājums par to, vai tā bija lēmusi *ultra petita*.

73. Būtībā es piekrītu Nīderlandes valdības apsvērumiem. Tas, ka tika atcelts secinājums, ka pārstrukturēšanas atbalsts bija valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē – un tādējādi faktiski jau atbilstoši tā definīcijai nebija saderīgs ar kopējo tirgu –, nozīmēja, ka tas vairs nebija valsts atbalsts un vairs nebija nesaderīgs. Tādējādi secinājums, ka atbalsts bija saderīgs ar kopējo tirgu, ja tika izpildītas noteiktas saistības, nevarēja turpināt pastāvēt, jo tas būtu bijis līdzvērtīgi tam, ka tiktu pieprasīta saistību noteikšana attiecībā uz atbalstu, kas jau bija saderīgs bez šīm saistībām. Tāpēc apstrīdētā lēmuma 2. panta otrās daļas un tā II pielikuma atcelšana nenovēršami izrietēja no 2. panta pirmās daļas atcelšanas, ko savos prasījumos lūdza lietas dalībnieki Vispārējās tiesas izskatītajā lietā.

74. Tāpēc es uzskatu, ka piektais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida.

Sestais apelācijas sūdzības pamats (pakārtoti – apstrīdētā lēmuma 2. panta trešās daļas neatcelšana)

75. Sava sprieduma rezolutīvajā daļā Vispārējā tiesa atcēla apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo un otro daļu (attiecīgi konstatējot, ka pārstrukturēšanas atbalsts bija saderīgs ar kopējo tirgu, ja tiek izpildītas II pielikumā ietvertās saistības), tādējādi atstājot neskartu trešo daļu, ar ko tika atcelts pagaidu ING bilances vērtības pieauguma ierobežojums.

76. Ja tās iepriekšējie apelācijas sūdzības pamati netiktu atzīti, Komisija pakārtoti norāda, ka Vispārējā tiesa, atceldama apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo un otro daļu, pieļāva kļūdu tiesību piemērošanā, neatceļot arī trešo daļu.

77. Sākotnējā lēmumā bija ietverta saistība, ka ING ierobežos savas bilances vērtības pieaugumu, lai ierobežotu konkurences kropļošanu, kas varētu rasties no kapitāla ieguldījuma. Komisija nolēma, ņemot vērā minēto saistību, ka tā varētu uz laiku apstiprināt kapitāla ieguldījumu. Ar Apstrīdētā lēmuma 2. panta trešās daļas noteikumiem tika atcelts pagaidu bilances vērtības pieauguma ierobežojums, kas bija noteikts sākotnējā lēmumā. Lēmums par šo ierobežojumu atcelšanu un saderīguma konstatēšana bija balstīta uz to pašu analīzi un saistībām un bija nedalāms kopums; pamatojumu tādēļ nevar atsevišķi nodalīt. Ja Vispārējā tiesa rīkojās pareizi, atceļot minēto vērtējumu un attiecīgās saistības, ING nevajadzēja atbrīvot no bilances vērtības pieauguma ierobežojuma, kas uz

to attiecās pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas. Atstājot trešo daļu neskartu, mainās lēmuma būtība. To atceļot, Vispārējā tiesa nevarēja *ING* radīt labvēlīgāku situāciju, kādā tā atradās pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, ne arī aizstāt ar savu novērtējumu sākotnējā lēmumā ietverto Komisijas novērtējumu, kad tā iepriekš atļāva veikt kapitāla ieguldījumu.

78. Nīderlandes valdība uzdod jautājumu par to, kā Vispārējā tiesa varēja atcelt 2. panta trešo daļu, ja šāda atcelšana nebija prasīta. Atceļot pirmo un otro daļu, trešajai daļai jēga nezuda. Lai noteiktu, vai minētajai atcelšanai vajadzētu būt trešās daļas atcelšanas pamatā, ir nepieciešams pamatīgs izvērtējums, ko Vispārējā tiesa nevarēja veikt, ja vien tai nebija lūgts to darīt, un ko Tiesa nevar veikt apelācijas sūdzības izskatīšanā. Turklāt šis apelācijas sūdzības pamats ir zaudējis savu jēgu. 2012. gada 11. maijā Komisija pieņēma jaunu lēmumu, kurā tā atkārtoti noteica, ka grozījumi atmaksāšanas nosacījumos bija valsts atbalsts (bet nenosakot tā apmēru), un atļāva šī atbalsta nodrošināšanu ar šiem pašiem nosacījumiem. *ING* pauž līdzīgus argumentus: apelācijas pamats esot acīmredzami nepieņemams, jo Komisija šādu prasījumu pirmajā instancē neizvirzīja; tam jēga ir zudusi pēc 2012. gada 11. maija lēmuma pieņemšanas.

79. Man šķiet, ka apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmās daļas atcelšanas (un līdz ar to nenovēršami arī šī panta otrās daļas atcelšanas) sekas bija tādas, ka (kā to apgalvoja Nīderlandes valdība attiecībā uz apelācijas sūdzības trešo pamatu) tika atjaunots sākotnējais lēmums, kurā bija atzīts, ka kapitāla ieguldījums ir valsts atbalsts. Apstrīdētajā spriedumā ir minēts, ka konkrētajā lēmumā Komisija noteica, ka tad, ja pārstrukturēšanas plāns tiks iesniegts sešu mēnešu laikā, sākotnējā lēmuma spēkā esamība automātiski tiks pagarināta līdz brīdim, kad tā pieņems lēmumu par attiecīgo plānu²⁰. Tāpēc šī spēkā esamība tika pagarināta līdz apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdim. Apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo divu daļu atcelšana nozīmēja to, ka vairāk nebija spēkā lēmums par pārstrukturēšanas plānu. No tā loģiski izriet, ka sākotnējā lēmuma, kurā bija noteikts *ING* bilances vērtības pieauguma ierobežojums, turpināta spēkā esamība būtu atjaunota līdz brīdim, kad tiktu pieņemts jauns galīgais lēmums.

80. Tomēr Vispārējā tiesa apstrīdētā lēmuma 2. panta trešo daļu atstāja neskartu, tādējādi acīmredzot, ka netiši, jo apstrīdētajā spriedumā nav iekļauti uz minēto attiecināmi apsvērumi – mainot sākotnējā lēmuma saturu.

81. Lietas dalībnieku argumenti attiecībā uz minēto, kas nav pārsteidzoši, ir pretrunā ar to argumentiem par piekto apelācijas sūdzības pamatu. Komisija ir norādījusi, ka Vispārējā tiesa nedrīkstēja atcelt tādu lēmuma daļu, kuras atcelšanu īpaši nebija lūgušas prasītājas, un pārējie lietas dalībnieki norādīja, ka šāda atcelšana izrietēja no apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmās daļas atcelšanas. Tā kā konkrēto apelācijas sūdzības pamatu Komisija izvirza tikai pakārtoti, tās pieeja nav nekonsekventa, bet šķiet, ka pārējo lietas dalībnieku pieeja šāda nekonsekvence ir vērojama.

82. Es uzskatu, ka ar manu apelācijas sūdzības piektā pamata analīzi ir saderīgi secināt, ka Vispārējā tiesa, atceldama apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo daļu, bija ne tikai tiesīga, bet tai pat bija pienākums atcelt ne tikai šī panta otro, bet arī trešo daļu, lai izvairītos no sākotnējā lēmuma, kura spēkā esamība, atceļot minēto pirmo daļu, tika atjaunota un pagarināta, būtības sagrozīšanas.

83. Es arī uzskatu, ka *ING* iebildums par šī apelācijas sūdzības pamata pieņemamību nav atbalstāms. Nevarēja gaidīt, lai Komisija pirmajā instancē izvirzītu tādu prasījumu, kādu tā izvirza šobrīd, jo tās kopējais mērķis bija saglabāt spēkā apstrīdēto lēmumu.

84. Tāpēc es uzskatu, ka sestais apelācijas sūdzības pamats ir jāpieņem.

20 — Pārsūdzētā sprieduma 10. punkts; sākotnējā lēmuma preambulas 71.–74. apsvērums.

Novērtējuma sekas

85. Es esmu izdarījusi secinājumu, ka trešais apelācijas sūdzības pamats būtu jāatbalsta daļēji un sestais būtu jāatbalsta pilnībā. Tādējādi apstrīdētais spriedums būtu jāatceļ, ciktāl, atceļot apstrīdētā lēmuma 2. panta visu pirmo daļu, no šīs atcelšanas netika izslēgts secinājums, ka garantijas, ko *ING* saņēma no valsts kredīta garantijas sistēmas, bija valsts atbalsts, un ciktāl ar to netika atcelta konkrētā panta trešā daļa.

86. Man šķiet, ka šāds lēmums ir atbilstošs, lai atrisinātu šo apelācijas sūdzību, un nav nepieciešams nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai atkārtotai izskatīšanai. Turklāt tas, ka ir spēkā vēlāk pieņemtais Komisijas 2012. gada 11. maija lēmums, nozīmē, ka sprieduma praktiskās sekas būs ierobežotas.

87. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138., 140. un 184. pantam es uzskatu, ka katram lietas dalībniekam būtu jāsedz savi tiesāšanās izdevumi.

Secinājumi

88. Ievērojot iepriekš izklāstītos apsvērumus, es uzskatu, ka Tiesai būtu:

- jāatceļ apstrīdētais spriedums, ciktāl, atceļot apstrīdētā lēmuma 2. panta visu pirmo daļu, no šīs atcelšanas netika izslēgts secinājums, ka garantijas, ko *ING* saņēma no valsts kredīta garantijas sistēmas, bija valsts atbalsts, un ciktāl ar to netika atcelta konkrētā panta trešā daļa;
- jāpiespriež katram lietas dalībniekam apelācijas tiesvedībā segt savus tiesāšanās izdevumus pašam.